

Burgemeester en Wethouders

Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 – 286 10 00 **Fax** 030 – 286 1144
www.utrecht.nl

Aan de Gemeenteraad

Behandeld door	I. Burgers	Datum	10 februari 2011
Doorkiesnummer	030 2861062	Ons kenmerk	10.107302/OOV/DMO
E-mail	i.burgers@utrecht.nl	Onderwerp	Aanpak discriminatie vanwege seksuele voorkeur
Bijlage(n)	geen	Verzonden	8 februari 2011
Uw kenmerk	geen		
Uw reactie van			Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden

Geachte dames en heren,

Naar aanleiding van het raadsdebat op 4 november 2010 over de aanpak van discriminatie vanwege seksuele voorkeur in Utrecht delen wij u het volgende mee.

Tijdens het debat zijn verschillende zaken aan bod gekomen en hebben wij u toegezegd het gestelde in Motie 42 uit te werken in de huidige aanpak met een verscherpt protocol. Dit heeft betrekking op het bestaande beleid, de bestrijding van incidenten en nieuw beleid.

Ons uitgangspunt nu is in ieder geval door te gaan met het uitvoeren van het actieplan "Gewoon homo zijn in Utrecht" tot januari 2012 met een aanscherping en uitbreiding van de nog uit te voeren activiteiten. Tegelijkertijd werken we aan de ontwikkeling van een nieuw actieplan, waarbij we uiteraard de homobelangenorganisaties betrekken en de expertise zullen gebruiken bij het ontwikkelen van een (nog meer) gerichte aanpak dan nu onder het motto "nieuwe tijden nieuwe inzichten".

Hiernaast wordt naar aanleiding van het genoemde actieplan in de speerpuntennotitie diversiteitbeleid die binnenkort wordt toegezonden aan de commissie Mens en Samenleving, ingegaan op het punt van bestrijding van intolerantie ten aanzien van homoseksuelen, lesbiennes, biseksuelen en transgenders (HLBT'ers).

Om discriminatie van homoseksuelen, lesbiennes, biseksuelen en transgenders aan te pakken worden twee sporen gevolgd: preventie en bestrijding van incidenten. Hieronder lichten wij deze twee punten verder toe, te beginnen met preventie.

Preventie

Actieplan "Gewoon homo zijn in Utrecht"

Tot nu toe is in Utrecht het actieplan "Gewoon homo zijn in Utrecht" leidend. Dat actieplan sluit aan bij de landelijke nota "Gewoon homo zijn". De actiepunten in het Utrechtse plan zijn mede gebaseerd op het preadvies van de Utrechtse Adviescommissie Homo en Lesbische Emancipatie. De nadruk ligt op de volgende vier speerpunten: veiligheid, onderwijs en jongerenwelzijn, zichtbaarheid van homoseksualiteit en zorg voor homoseksuele ouderen. Regelmatig vindt een rapportage over de voortgang van het plan plaats. Dit plan is actueel en we werken aan de realisatie van de speerpunten voor zover nog niet uitgevoerd (zie opsomming hierna).

Datum **8 februari 2011**

Ons kenmerk 10.107302/OOV/DMO

Voor het ontwikkelen van een geheel nieuw plan is tijd nodig. Van belang daarbij is, dat het onderwerp gemeentebreed (nog) meer op de agenda komt te staan. Noodzakelijk, omdat het de gehele Utrechtse samenleving/gemeente betreft, dus van plantsoenendienst tot welzijnswerk en van ouderenzorg tot onderwijs en natuurlijk openbare orde en veiligheid. U wilt aan het nieuw te ontwikkelen plan "Bevordering sociale acceptatie van homoseksualiteit" concrete acties verbinden. Op al die fronten kunnen concrete acties bijdragen aan meer acceptatie.

Ons uitgangspunt is in ieder geval door te gaan met het uitvoeren van het bestaande plan tot januari 2012 met een aanscherping en uitbreiding van de nog uit te voeren activiteiten. Tegelijkertijd werken we aan de ontwikkeling van een nieuw actieplan, waarbij we uiteraard de homobelangenorganisaties betrekken en de expertise zullen gebruiken bij het ontwikkelen van een (nog meer) gerichte aanpak dan nu onder het motto "nieuwe tijden nieuwe inzichten".

Veiligheid.

Het verbeteren van het tolerantie- en veiligheidsklimaat voor homoseksuele mannen en lesbische vrouwen én het creëren van draagvlak voor acceptatie van homoseksualiteit in het openbare - en uitgaansleven heeft prioriteit.

Vanaf midden 2009 schuift de politie periodiek aan bij bestaand overleg, waaronder de Adviescommissie Lesbische & Homo-emancipatie (HLBT) en het HUP (Homo Utrechts Platform). Samen met o.a. Artikel 1 Midden-Nederland (het Anti Discriminatie Bureau in de provincie Utrecht), COC Midden-Nederland en Pann wordt gezocht naar (nog) betere mogelijkheden om escalatie van homogereleerde incidenten te voorkomen en vroegtijdig te signaleren.

Met Artikel 1 Midden-Nederland (Anti Discriminatie Bureau) bespreken we de mogelijkheid een "Pink-Panel" in te stellen. Dat is een digitaal onderzoekspanel voor HLBT-ers over de eigen woon-werk-leefsituatie, en in hoeverre je je veilig voelt om voor je homoseksualiteit uit te komen. Op die manier wordt een beter beeld van de realiteit verkregen en kunnen discriminatie en vooroordelen beter aangepakt worden.

Onderwijs en jongerenwelzijn.

Het vergroten van de tolerantie in het onderwijs en het jongerenwerk is het tweede speerpunt.

Een aantal schoolbesturen heeft (10 juni 2008) een intentieverklaring ondertekend, waarin zij verklaren emancipatie van homoseksualiteit een plaats te geven in het beleid van de organisatie.

Homo-emancipatie heeft een permanente rol in bestaande projecten waaronder School & Veiligheid, Wereldschool, Vreedzame school en voorlichtingsactiviteiten van de GG&GD.

Voorlichting op scholen door het COC is een activiteit, die al jarenlang een bijdrage levert aan meer begrip en acceptatie.

Aan het verminderen van vooroordelen en discriminatie en het creëren van een veilig schoolklimaat wordt op meerdere scholen d.m.v. workshops en trainingsdagen en gespreksrondes over coming out aandacht besteed in schoolprogramma's in het Primair, Voortgezet Onderwijs en het Middelbaar Beroepsonderwijs.

Door theatergroepen als AanZ worden interactieve voorstellingen gegeven, waarin het thema bespreekbaar wordt gemaakt en visie- en beleidsontwikkeling van seksuele diversiteit op scholen wordt aangejaagd d.m.v. workshops en gesprekken met docententeams.

PABO studenten volgen trainingen in het kader van een ieder jaar door de GG&GD georganiseerde "Week van de Lentekriebels".

Er is een "menukaart", die een overzicht bevat van elf organisaties, die Utrechtse scholen kunnen ondersteunen de sociale acceptatie van homoseksualiteit onder jongeren te verbeteren. De schoolbesturen worden actief benaderd met de vraag te bewerkstelligen dat het geven van voorlichting over homoseksualiteit wordt geïntensiveerd.

Datum **8 februari 2011**

Ons kenmerk 10.107302/OOV/DMO

Training van de Utrechtse jongerenwerkers/sportmedewerkers in signalering, bejegening en begeleiding inzake homoseksualiteit heeft prioriteit en is momenteel in voorbereiding.

Zichtbaarheid van homoseksualiteit en het besef dat homo- en lesbische culturele diversiteit deel uitmaakt van de stedelijke diversiteit in onze stad is het derde speerpunt.

De gemeente vervult een faciliterende rol. Binnen de (budgettaire) mogelijkheden wordt (financiële) ondersteuning geboden en gemeentelijke dienstverlening beschikbaar gesteld aan de belangenorganisaties.

Het MidZomerGrachtfestival speelt al jaren een belangrijke rol op het terrein van zichtbaarheid en bestaat in 2011 15 jaar, reden om het extra te faciliteren.

In voorbereiding is het organiseren van een groot evenement (Roze Zaterdag, Coming Out Day) in het jaar 2013 ("Vrede van Utrecht").

Zorg voor homoseksuele ouderen.

"Rechtstreeks Roze" is door stichting Stade opgezet ter bestrijding van isolement van ouderen door vergroting en versterking van het sociale netwerk. Psychosociale steun en begeleiding wordt geboden in de vorm van huisbezoek.

Medewerkers van zorginstellingen worden getraind met het doel meer inzicht te krijgen in de problematiek van homoseksuele ouderen en zodoende de benaderingswijze te verbeteren. De training wordt uitgevoerd door Altrecht.

In de aanbestedingsregels van de WMO is opgenomen dat "homovriendelijkheid" een plek krijgt door het hanteren van een 'roze keurmerk'.

Bestrijding van incidenten

Bij de gemeente, de politie Utrecht Stad, de woningbouwcorporaties is de alertheid en scherpste vergroot. Het doel is een veilige leefomgeving voor HLBT'ers te behouden of opnieuw te realiseren.

De gebiedsmanagers veiligheid in de wijken op de Wijkbureaus zijn gepositioneerd in een coördinerende en sturende rol.

Er zijn nadere afspraken met de politie gemaakt over het doen van aangifte en de registratie van discriminatie.

Met betrekking tot de strafmaat ten aanzien van discriminatie zal het Openbaar Ministerie, wanneer er een "gewoon" delict wordt gepleegd met een discriminatoir aspect (dus bijvoorbeeld vernieling, of mishandeling om het feit dat het slachtoffer homo is), de standardeis met 50% verhogen vanwege het discriminatoire aspect.

Waar nodig zal Buurtbemiddeling en met de corporaties de Woonoverlastaanpak, waaronder het Laatste Kansbeleid worden toegepast.

Begin november is het speciale telefoonnummer Gay Alert voor beginnende problematiek, zoals pesterijen en/of discriminatie, ingesteld. Er is sinds het invoeren van het nummer 10 keer door slachtoffers gebeld. De laatste serieuze melding dateert van 2 februari. Ook journalisten hebben 8 keer naar het nummer gebeld.

Bij een aantal cases is gebleken dat er sprake was van daders en slachtoffers met psychische problematiek. Bij het merendeel van de slachtoffers was sprake van woonoverlast. In een enkel geval ging het om beginnende pesterijen.

Een casus is met de hierna beschreven werkwijze door alle betrokken professionele partijen opgepakt en afgesloten. De dader is uit huis geplaatst. Een tweede zaak, waar ook sprake is van verhuizing van de dader, is zo goed als afgerond.

Zoals u zult begrijpen worden alle cases geregistreerd en gemonitord.

Datum 8 februari 2011

Ons kenmerk 10.107302/OOV/DMO

Werkwijze: waakzaam en scherp

Spoedeisend: politie

Voor spoedeisende zaken moet altijd 112 gebeld worden zodat de politie hierop onverwijld actie kan ondernemen dat wil zeggen, de zaak onderzoekt en bewijslast verzamelt. Vervolgens beoordeelt het Openbaar Ministerie of er voldoende feiten en bewijslast is om tot vervolging over te gaan.

Het Openbaar Ministerie

Het OM moet bewijs aandragen en vraagt de rechter om een bepaalde straf op te leggen. Daarbij is de Officier wel gebonden aan maxima. In het Wetboek van Strafrecht staat bij elke overtreding of misdrijf de maximale gevangenisstraf, taakstraf of geldboete genoemd. De rechter bepaalt uiteindelijk of een veroordeling volgt en welke straf daar dan aan verbonden wordt.

Bij de eis spelen de omstandigheden, die per zaak verschillen, een belangrijke rol.

Gay Alert

Voor beginnende, niet spoedeisende situaties zoals pesterijen is er het telefoonnummer 030 2866700: 'Gay Alert'.

Als dit nummer op werkdagen wordt gebeld zal het Klant Contact Centrum (KCC) de persoon doorverbinden met de gebiedsmanager veiligheid in de wijk waar de beller woont. Indien deze niet aanwezig is wordt er een Bewonersmelding (BMU-melding) door het KCC gedaan die vervolgens door de back-office naar de gebiedsmanager Veiligheid wordt gestuurd. Deze neemt direct contact op met de beller en bespreekt het probleem.

Concrete uitwerking protocol

Op basis van de informatie wordt vastgesteld welke partijen bij een aanpak betrokken moeten worden. Dat wil zeggen dat de **politie** uitzoekt of er aangifte of een melding is gedaan. Tevens zal worden uitgezocht of er eerder sprake is geweest van een incident met het slachtoffer (ook uit het bestand van woningbouwcorporaties, Bewonersmeldingen, etc.). Vervolgens stelt de politie een onderzoek in. Discriminatie en geweld op grond van ras, religie en seksuele voorkeur hebben de bijzondere aandacht van de politie Utrecht. Zaken waarbij het dadermotief in de sfeer van discriminatie ligt krijgen per definitie een hoge prioriteit in de "case-screening". Om nog sneller een completer beeld te kunnen krijgen van incidenten met een discriminatoir karakter heeft de regionaal portefeuillehouder van de politieregio Utrecht een projectcode aangevraagd in de Basisvoorziening Handhaving (BVH). Deze projectcode geldt niet alleen voor discriminatie vanwege seksuele voorkeur, maar hier kunnen ook zaken onder worden geregistreerd die een breed discriminatoir karakter kennen. Zo gauw deze projectcode is ingepast in het politiesysteem zal er regionaal aandacht komen voor het juiste gebruik van deze projectcode.

Ingeval er sprake is, door de melder en of de dader, van het bewonen van een corporatiewoning zal bij **die woningbouwcorporatie** en het **project woonoverlast** worden nagegaan of er eerder sprake is geweest van incidenten en wat er aan is gedaan. Indien dat zo is worden er vervolgafspraken voor de aanpak gemaakt waarbij het uitgangspunt is dat, als verhuizen noodzakelijk is, niet het slachtoffer maar de dader verhuist.

Doelstellingen van het beleid zijn: het voorkomen en bestrijden van (ernstige) woonoverlast; het zo snel mogelijk organiseren van hulpverlening voor zorgwekkende overlastveroorzakers; het voorkomen dat mensen dakloos worden en het bevorderen van de veiligheid in de woonomgeving.

De **Utrechtse aanpak van woonoverlast** kent verschillende fasen (of "schakels") en ziet er als volgt uit:

1. Overlast die bewoners onderling met elkaar oplossen;

Datum **8 februari 2011**

Ons kenmerk 10.107302/OOV/DMO

2. Overlast die wordt opgelost binnen één van de buurtbemiddelingsprojecten en de portiekaanpak;
3. Overlast die door woningcorporaties wordt opgelost. Hierbij worden vaak ook andere instanties zoals het maatschappelijk werk ingezet;
4. Extreme overlast die binnen de wijkgerichte woonoverlastnetwerken wordt ingebracht en aangepakt;
5. Laatste Kansbeleid voor bewoners die zoveel overlast veroorzaken of overlast blijven veroorzaken dat er harde afspraken moeten worden gemaakt (drang- en dwangtraject). Als deze afspraken niet worden nageleefd, dan worden de bewoners uit huis geplaatst en wordt er gedurende 3 jaar geen nieuwe woonruimte aangeboden.

We hebben u al toegezegd dat, zodra het Woonoverlastproject en het Laatste Kansbeleid is geëvalueerd we u daarover zullen informeren.

Bij een aantal cases is gebleken dat er sprake was van verdachten en slachtoffers met psychische problematiek. Indien hiervan sprake lijkt te zijn wordt de **GG&GD** ingeschakeld. De GG&GD zorgt er voor dat er met de hulpverlening goede afspraken worden gemaakt om te zorgen dat hun cliënt intensiever wordt begeleid of gecorrigeerd. Ook het **Jongeren Advies Team (JAT)**, het **jongerenwerk** en de **straatcoaches** worden ingeschakeld indien er sprake is van jeugdige verdachten. Dit gebeurt met duidelijk prestatieafspraken.

Hatecrimes

Wij hebben u toegezegd uit te zoeken of "Hatecrimes" in Amsterdam en Gelderland succesvol is en welke elementen we in Utrecht kunnen gebruiken.

Het Landelijk Expertise Centrum Diversiteit (LECB), de organisatie die Hatecrimes monitort, deelde ons mee dat de evaluatie van Hatecrimes ongeveer eind april 2011 afgerond zal zijn. Het aantal keren dat wordt gebeld bedraagt ongeveer 5 keer per maand en heeft slechts in een enkel geval betrekking op discriminatie van mensen om hun seksuele voorkeur.

Tot slot

In een gesprek met de wijkraad West en wethouder Everhardt op 26 november **2010**, is de noodzaak van verdergaande maatregelen benadrukt. Dat gesprek vond plaats naar aanleiding van een aan ons gezonden advies op 4 november **2010**.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris,

De burgemeester,